

PŘEDNÁŠKA č. 10

Cestovní ruch a rekreace

Základní charakteristika cestovního ruchu v ČR

- **počet přenocování** v hromadných ubytovacích zařízeních v roce **2009 v ČR** meziročně klesl o šest procent na **36,9 milionu** (*že by hospodářská krize?*)
- **počet ubytovaných hostů** se snížil o 5,7 % na **12,1 milionu lidí**
- v loňském čtvrtém čtvrtletí **počet přenocování klesl** o 7,4 % a **hostů přijelo** o 6 % procent **méně** než ve stejném období minulého roku, méně bylo jak rezidentů, tak zahraničních hostů
- z prvních deseti nejčastěji přijíždějících národností **vzrostl počet příjezdů Rakušanů** o 17,3 %, **Španělů** o 11,8 % a **Italů** o 1,3 %
- pokračoval **vysoký úbytek turistů z Ruska**, kteří měli o 23,1 % méně příjezdů a 24,1 % přenocování a také hostů z **Velké Británie**

TURISTIKA V ČESKU

počet hostů v hromadných ubytovacích zařízeních v ČR
 rezidenti a cizinci celkem

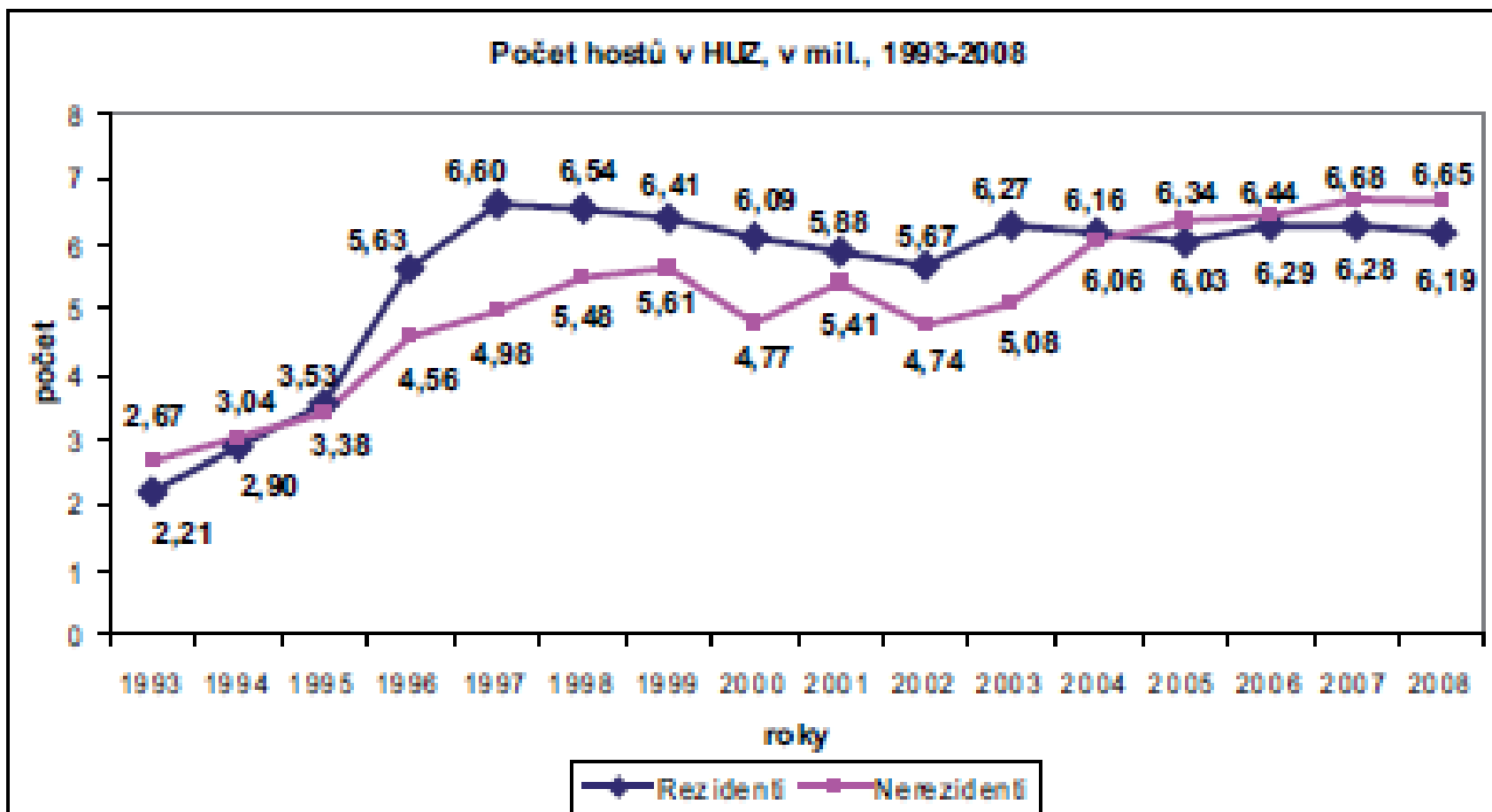
v milionech

zdroj: ČSÚ

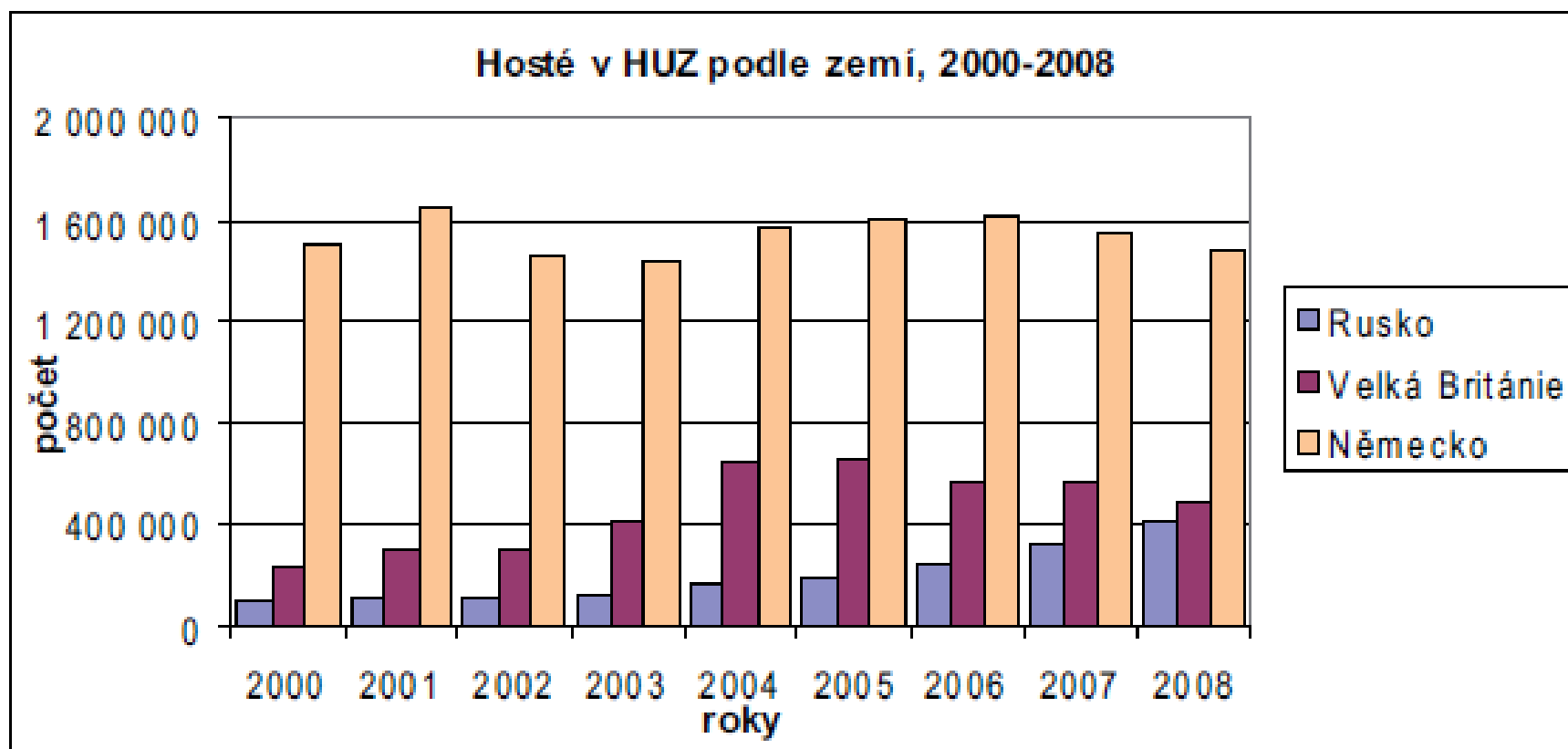
ČTK

Graf č. 1: Hosté v HUZ, 1993–2008, v mil. osob

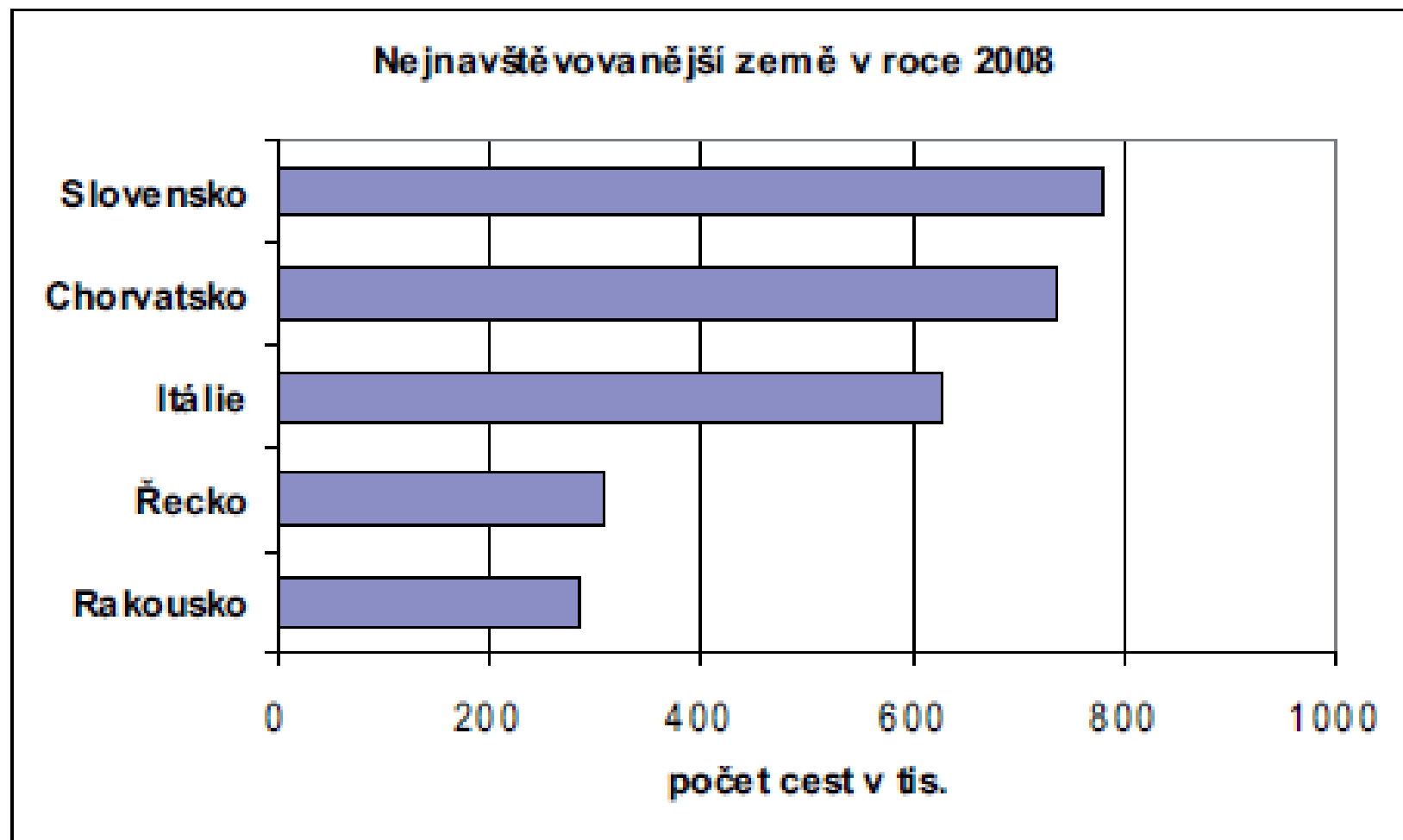
Zdroj: ČSÚ

Graf č. 2: Hosté v HUZ podle zemí, 2000–2008, v mil. osob

Zdroj: ČSÚ

Graf č. 3: Delší cesty rezidentů do zahraničí podle cílové destinace, 2008, v tis.

Zdroj: ČSÚ

Ekonomický význam

- Česká republika je stále oblíbeným turistickým cílem zahraničních turistů
- V hotelích, penziónech a kempech se v roce **2006 ubytovalo 6,4 milionů cizinců**, což bylo o 3,8 % více než předchozí rok
- **Devizové příjmy státu z příjezdového cestovního ruchu** v roce 2006 činily podle údajů ČNB **133,7 miliardy Kč**

- V meziročním srovnání je to růst o celých 18 %, rok předtím těsně přesáhly hranici 113 miliard korun
- Cestovní ruch jako průmyslové odvětví se tak podílelo na **HDP 3,8 %**, na příjmech z **exportu 5,4 %**
- Oficiální podíl na **celkové zaměstnanosti** (odvětví ubytování a stravování) činí asi **4-5 %**, neoficiální 8-10 %

(proč takový rozdíl, kde je problém?)

- **Počet zahraničních turistů** do České republiky **poklesl v roce 2009** podle posledního průzkumu **o závratných 11 %**, což znamená, že k nám vloni přijelo pouze přibližně **6 milionů turistů**
- Česká republika se tak dostala ohledně poklesů **pod průměr celé Evropy**, jelikož podle údajů Světové turistické organizace (UNWTO) je **pokles počtu zahraničních turistů v Evropě letos pouze 8 %**

- Opět se tak ukazuje **nepřípravenost České republiky ohledně cestovního ruchu** a zcela chybějící koncepce, kdy naše země zaznamenává mnohem větší úbytky turistů než je evropský průměr
- **Důvodem** poklesu totiž *není jen současná ekonomická krize*, ale navíc **také trvalé neřešení notoricky známých problémů** (taxi, kapsáři, směnárný, bezpečnost apod.) a **chybějící turistická infrastruktura v mimopražských regionech** (gastronomické speciality, vhodná ubytovací zařízení apod.), což je **brzdou v případě tzv. druhých návštěv** především západoevropských turistů

Podíl cestovního ruchu na ekonomice státu, 1995 – 2005

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Podíl devizových příjmů z CR na HDP (v %)	5,5	7,1	6,9	6,8	5,8	5,9	5,5	4,2	4,2	3,9	3,8
Podíl devizových příjmů z CR na exportu (v %)	13,4	18,6	16,3	15,0	12,0	10,3	9,3	7,7	7,3	6,3	5,9
Podíl devizových příjmů z CR na devizových příjmech ze služeb celkem (v %)	42,8	49,8	50,9	50,6	44,8	43,5	43,8	41,7	45,8	43,1	43,0

Zdroj: Česká národní banka

(Jak to, že klesá podíl devizových příjmů z cest. ruchu na HDP a na exportu)?

Tabulka č. 3: Satelitní účet CR v ČR

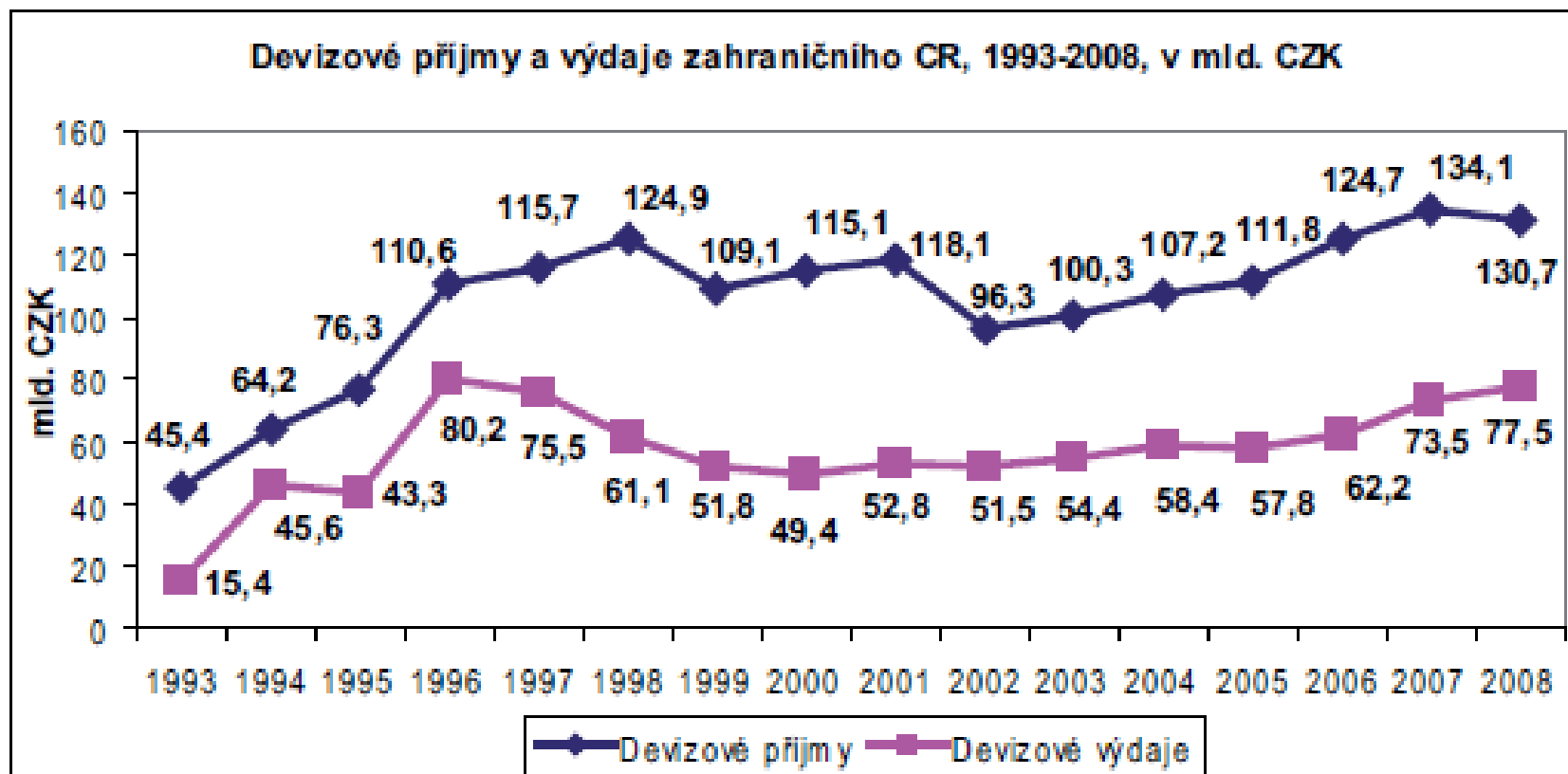
Rok	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Podíl cestovního ruchu na HDP (v %)	3,4	3,5	3,2	3,0	2,9	2,8*
Počet zaměstnaných osob v CR	228 620	232 097	237 890	239 465	-	-

* prognóza Mag Consulting

Zdroj: CSÚ

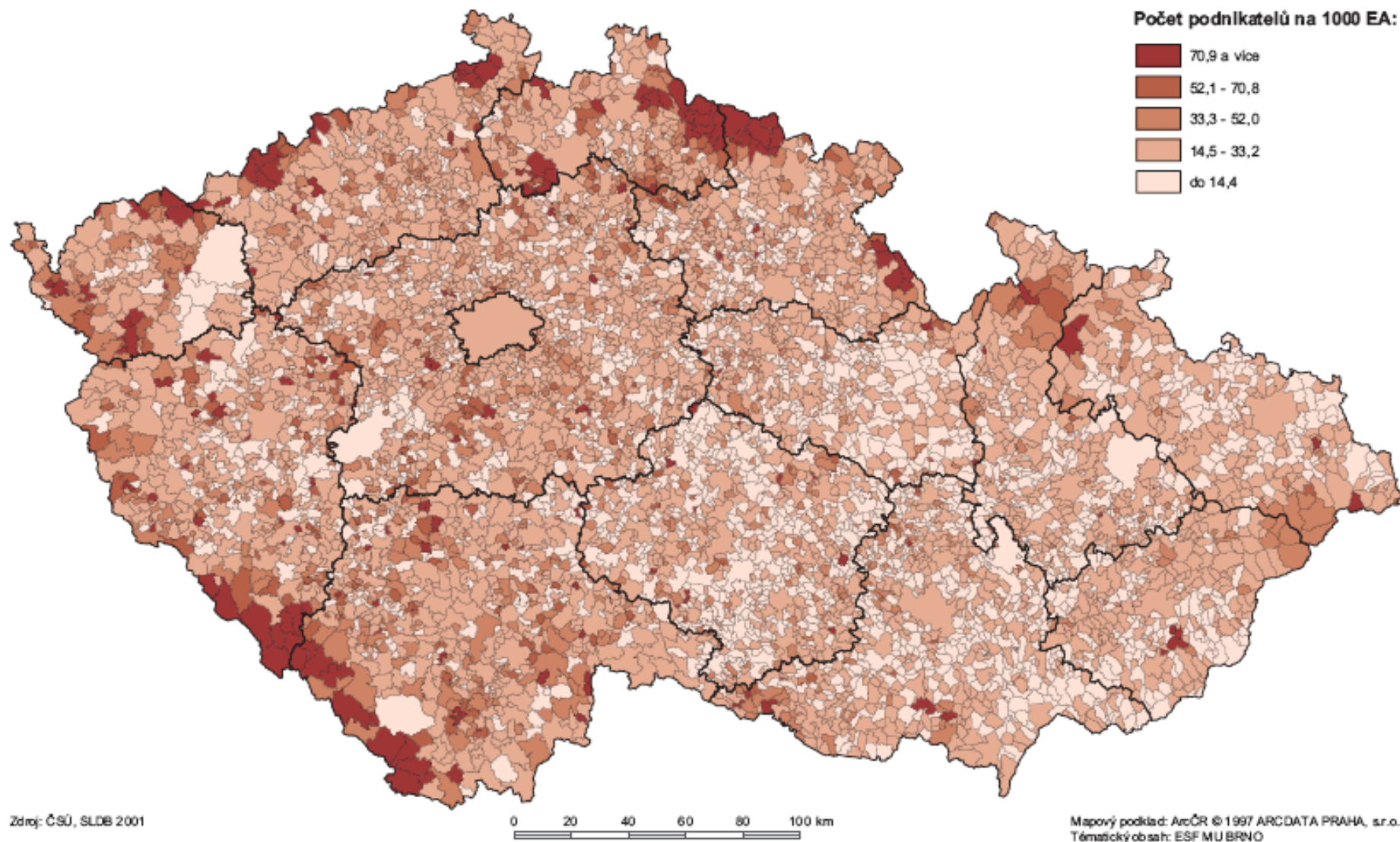
A další pokles do roku 2008, přitom to bylo období růstu..

Graf č. 6: Devizové příjmy a výdaje zahraničního CR, 1993–2008, v mld. CZK

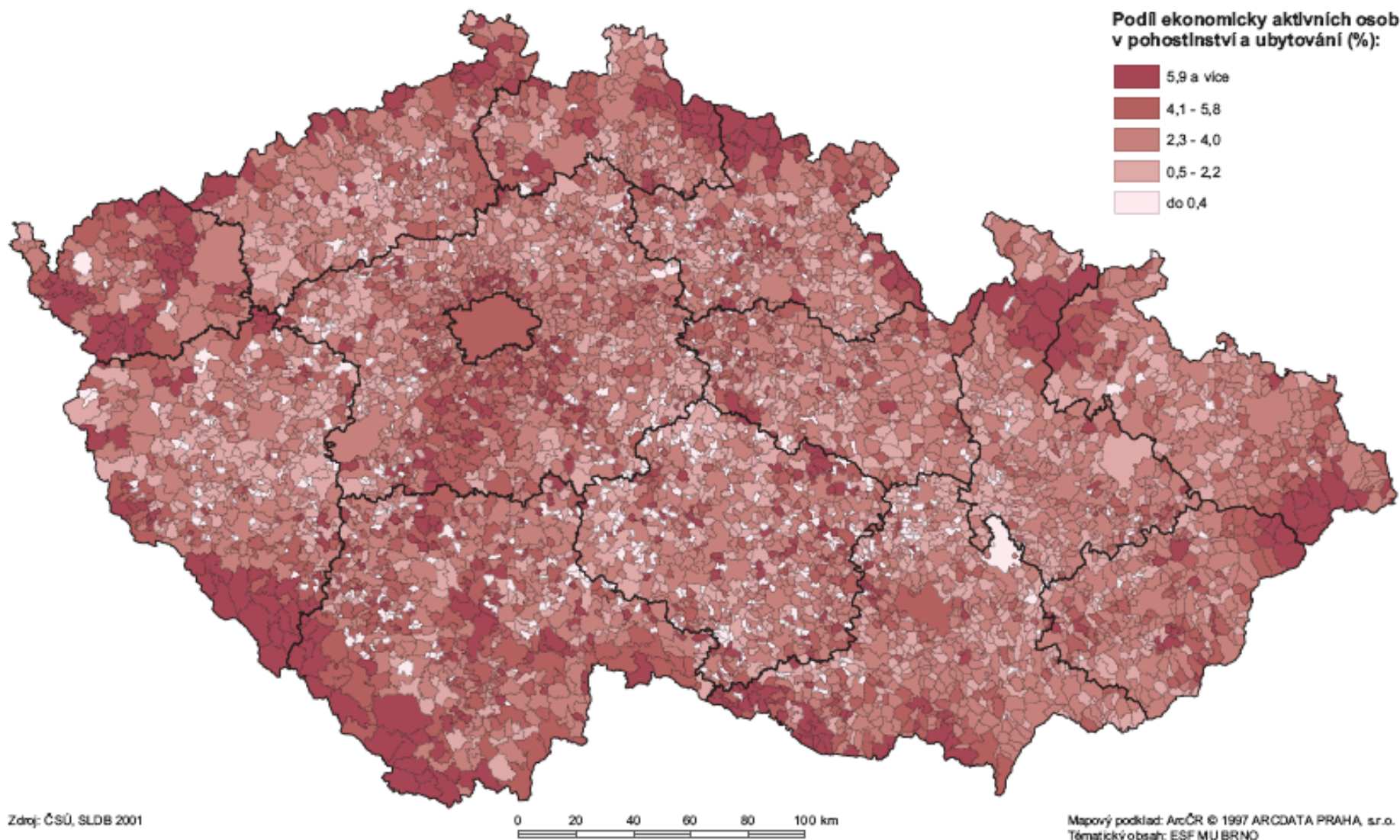

Zdroj: ČNB

PODNIKATELSKÁ AKTIVITA V CESTOVNÍM RUCHU

ZAMĚSTNANOST V CESTOVNÍM RUCHU

Mezinárodní příjezdy a příjmy (TOP 10)

International Tourist Arrivals						
Rank	Series	million		Change (%)		
		2008	2009*	08/07	09*/08	
1	France	TF	79.2	74.2	-2.0	-6.3
2	United States	TF	57.9	54.9	3.5	-5.3
3	Spain	TF	57.2	52.2	-2.5	-8.7
4	China	TF	53.0	50.9	-3.1	-4.1
5	Italy	TF	42.7	43.2	-2.1	1.2
6	United Kingdom	TF	30.1	28.0	-2.4	-7.0
7	Turkey	TF	25.0	25.5	12.3	2.0
8	Germany	TCE	24.9	24.2	1.9	-2.7
9	Malaysia	TF	22.1	23.6	5.1	7.2
10	Mexico	TF	22.6	21.5	5.9	-5.2

Source: World Tourism Organization (UNWTO) ©

* – percentage derived from series in US\$ instead of local currency

International Tourism Receipts							
Rank		US\$				Local currencies	
		billion	Change (%)	Change (%)	Change (%)		
		2008	2009*	08/07	09*/08	08/07	09*/08
1	United States	110.0	93.9	13.5	-14.6	13.5	-14.6
2	Spain	61.6	53.2	6.9	-13.7	-0.4	-9.0
3	France	56.6	49.4	4.2	-12.7	-2.9	-7.9
4	Italy	45.7	40.2	7.2	-12.0	-0.1	-7.2
5	China	40.8	39.7	9.7	-2.9	9.7	-2.9(\$)
6	Germany	40.0	34.7	11.1	-13.3	3.5	-8.5
7	United Kingdom	36.0	30.0	-6.7	-16.6	1.6	-1.6
8	Australia	24.8	25.6	11.0	3.4	10.7	11.2
9	Turkey	22.0	21.3	18.7	-3.2	18.7	-3.2(\$)
10	Austria	21.6	19.4	15.5	-10.1	7.6	-5.2

(Data as collected by UNWTO, August 2010)

ČR v roce 2009: příjezdy 6,1 mil. osob, příjmy 6,5 mld. USD

Hromadná ubytovací zařízení (HUZ)

- **zařízení s minimálně pěti pokoji nebo deseti lůžky** sloužící pro účely cestovního ruchu, tj. poskytující přechodné ubytování hostům (včetně dětí) za účelem dovolené, zájezdu, lázeňské péče, služební cesty, školení, kursu, kongresu, symposia, pobytu dětí ve škole v přírodě, v letních a zimních táborech apod.
- Hotely, penziony, kempy, turistické ubytovny, ostatní...

Podle údajů za rok 2009 je v **České republice** **7705 hromadných ubytovacích zařízení**, z toho je např:

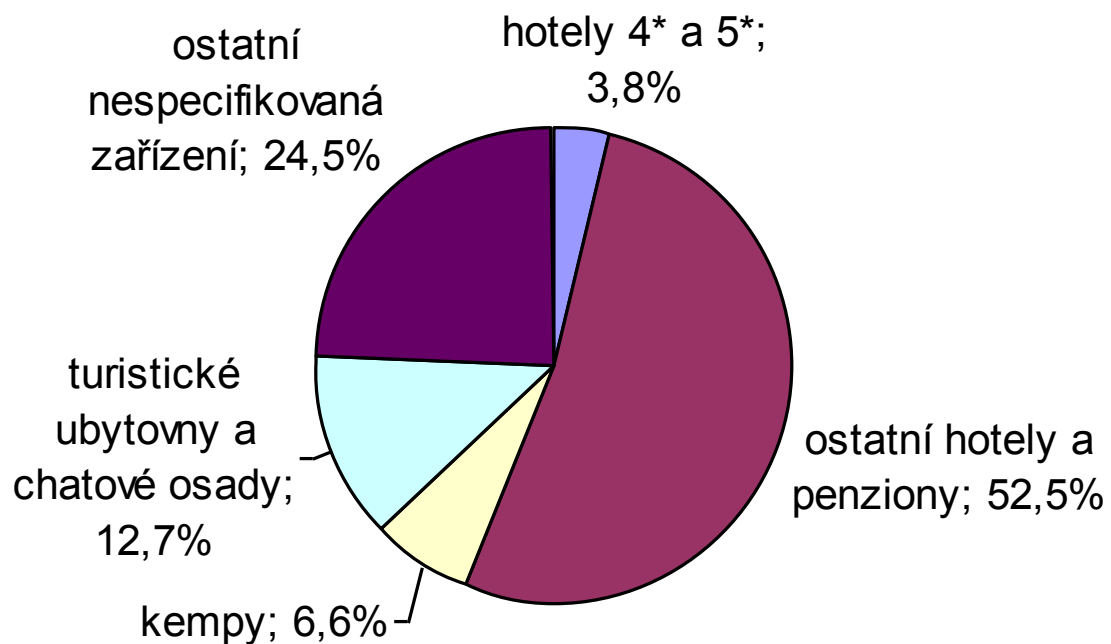
- 2459 pensionů
- 3* hotelů je 1039
- 4* hotelů je 360
- 5* hotelů je 41

Dopady krize: luxusní 4* hotely, které využívají turisté nejvíce, nabízejí nyní zcela běžně přenocování od 26 eur (670 Kč) za dvoulůžkový pokoj včetně snídaně

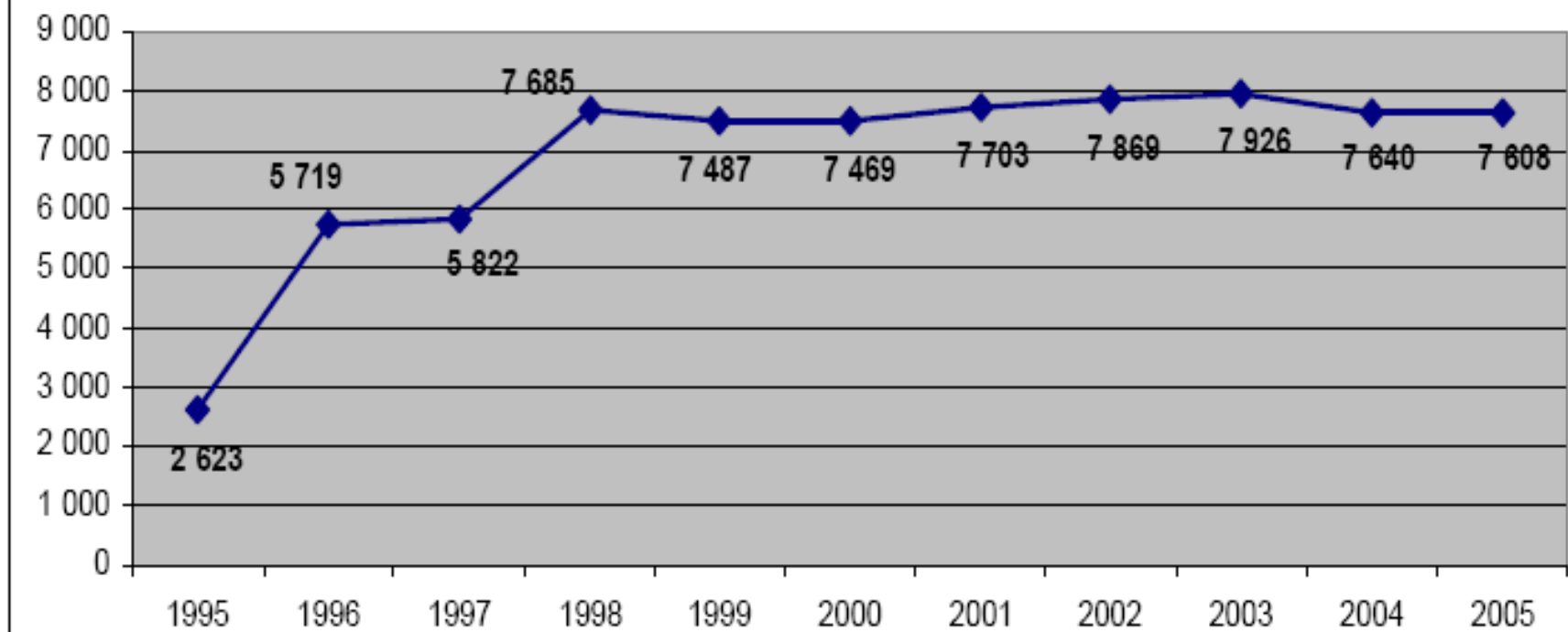
Jednolůžkový pokoj ve 4* hotelu je k dispozici od 20 eur (520 Kč) za noc včetně snídaně

Často jsou dnes v ceně také další služby (bazén, fitness..)

Typ hromadných ubytovacích zařízení (2005)

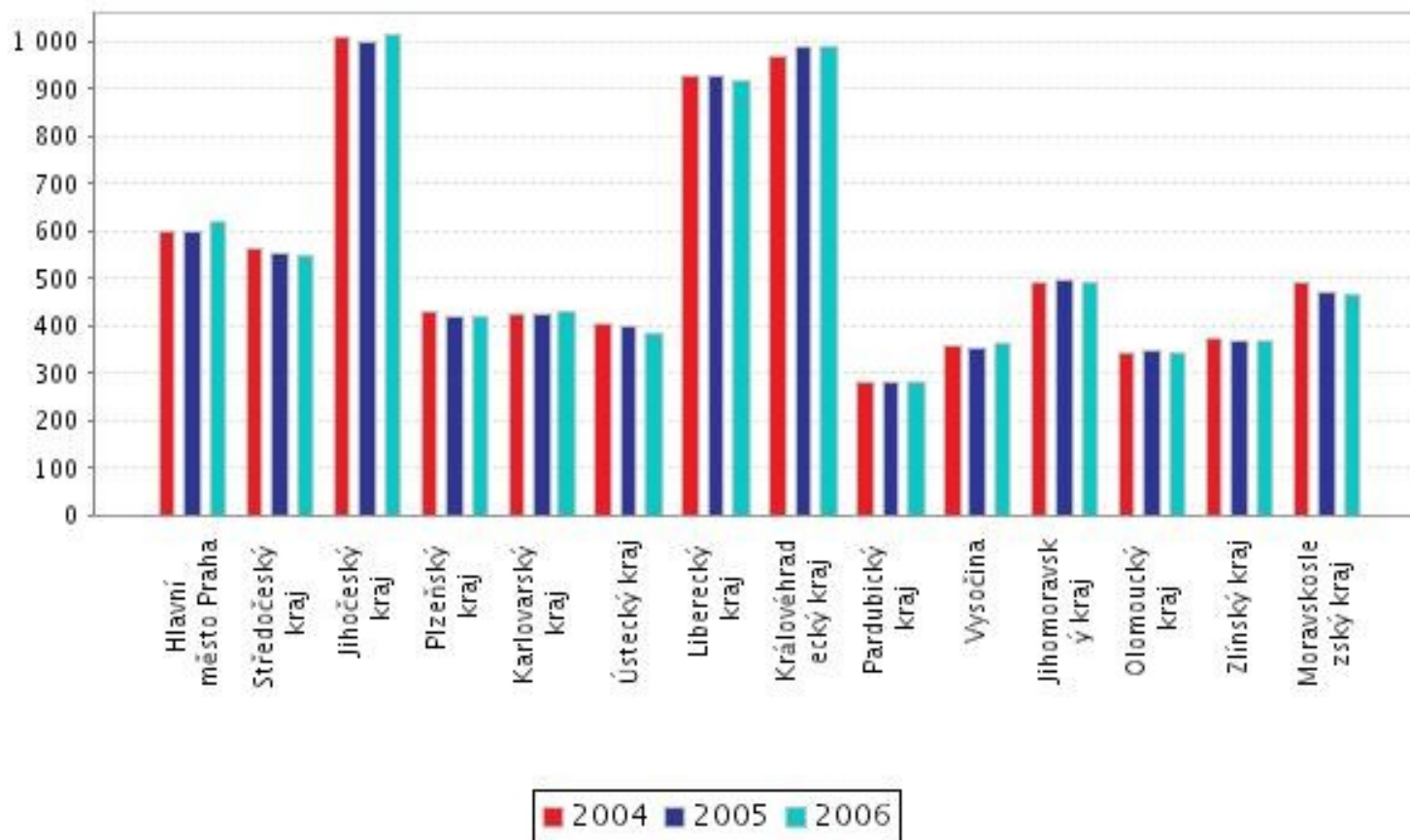

Počet hromadných ubytovacích zařízení v ČR, 1995 - 2005

Zdroj: Český statistický úřad

Hromadná ubytovací zařízení v krajích

Kapacita hromadných ubytovacích zařízení v krajích (NUTS III)

Capacity of collective accommodation establishments in regions (NUTS III)

Rok	ČR celkem			
	počet zařízení	počet pokojů	počet lůžek	počet míst pro stany a karavany
Year	<i>CR Total</i>			
	<i>Number of Establishments</i>	<i>Number of Rooms</i>	<i>Number of Beds</i>	<i>Number of Places for Tents and Caravans</i>
	1	2	3	4
2000	7 469	169 655	437 440	41 692
2001	7 703	169 395	440 314	42 737
2002	7 869	170 645	445 611	47 036
2003	7 926	170 717	446 096	45 294
2004	7 640	164 675	433 214	48 743
2005	7 605	164 516	433 211	51 798
2006	7 616	167 582	441 968	53 338
2007	7 845	172 560	451 707	53 967
2008	7 705	180 162	466 832	53 118
2009	7 557	181 026	463 087	50 605

Hlavní město Praha			
počet zařízení	počet pokojů	počet lůžek	počet míst pro stany a karavany
<i>Capital Prague</i>			
<i>Number of Establishments</i>	<i>Number of Rooms</i>	<i>Number of Beds</i>	<i>Number of Places for Tents and Caravans</i>
6	7	8	9

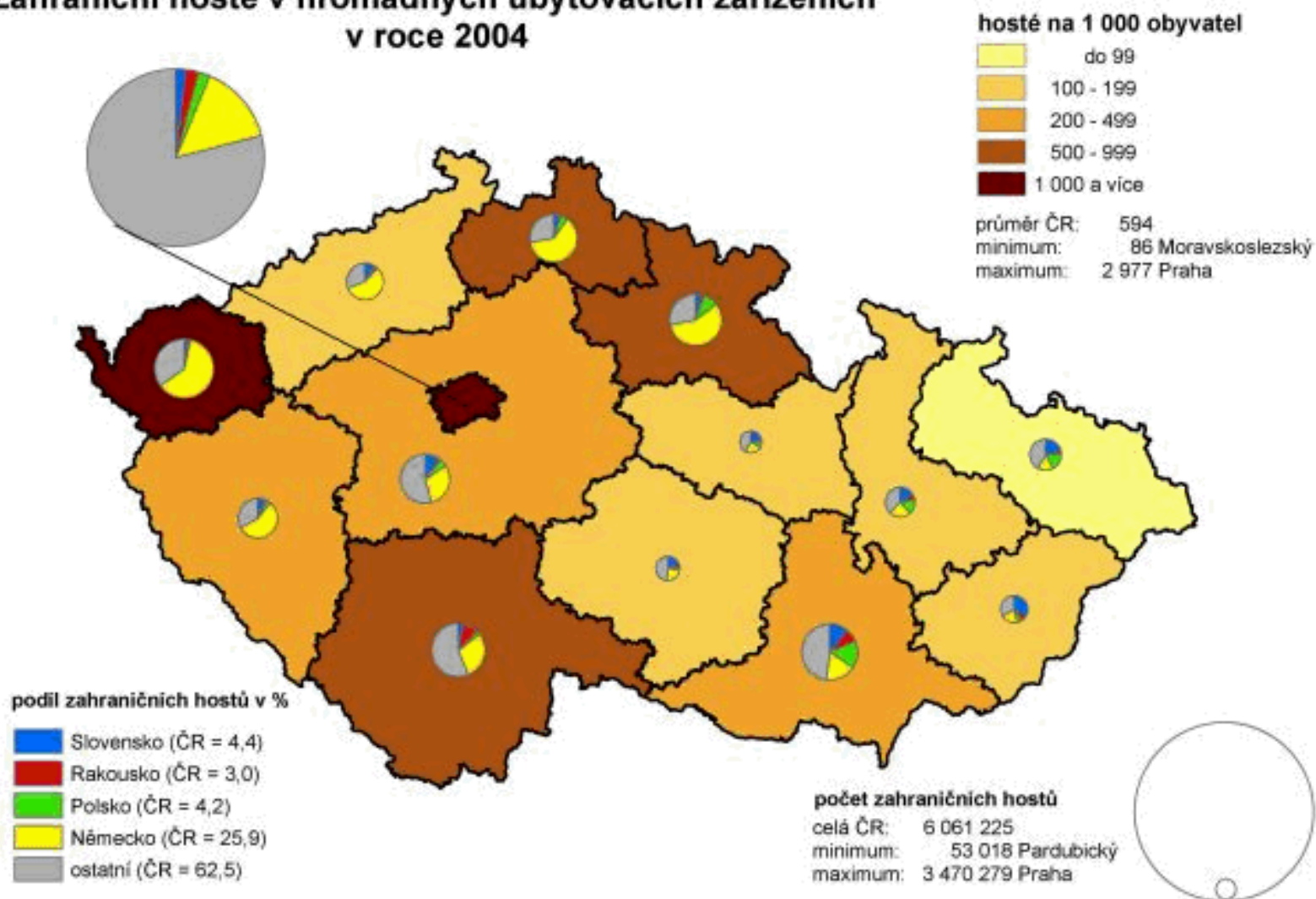
502	30 986	68 379	808
527	31 717	68 854	848
566	32 910	71 160	1 103
594	32 592	70 824	1 168
598	31 387	68 913	1 221
597	30 355	66 351	1 261
619	32 122	69 650	1 260
654	34 371	74 602	1 275
656	38 013	82 809	1 633
653	38 646	83 132	1 512

Jihomoravský kraj			
počet zařízení	počet pokojů	počet lůžek	počet míst pro stany a karavany
<i>Jihomoravský Region</i>			
<i>Number of Establishments</i>	<i>Number of Rooms</i>	<i>Number of Beds</i>	<i>Number of Places for Tents and Caravans</i>
56	57	58	59

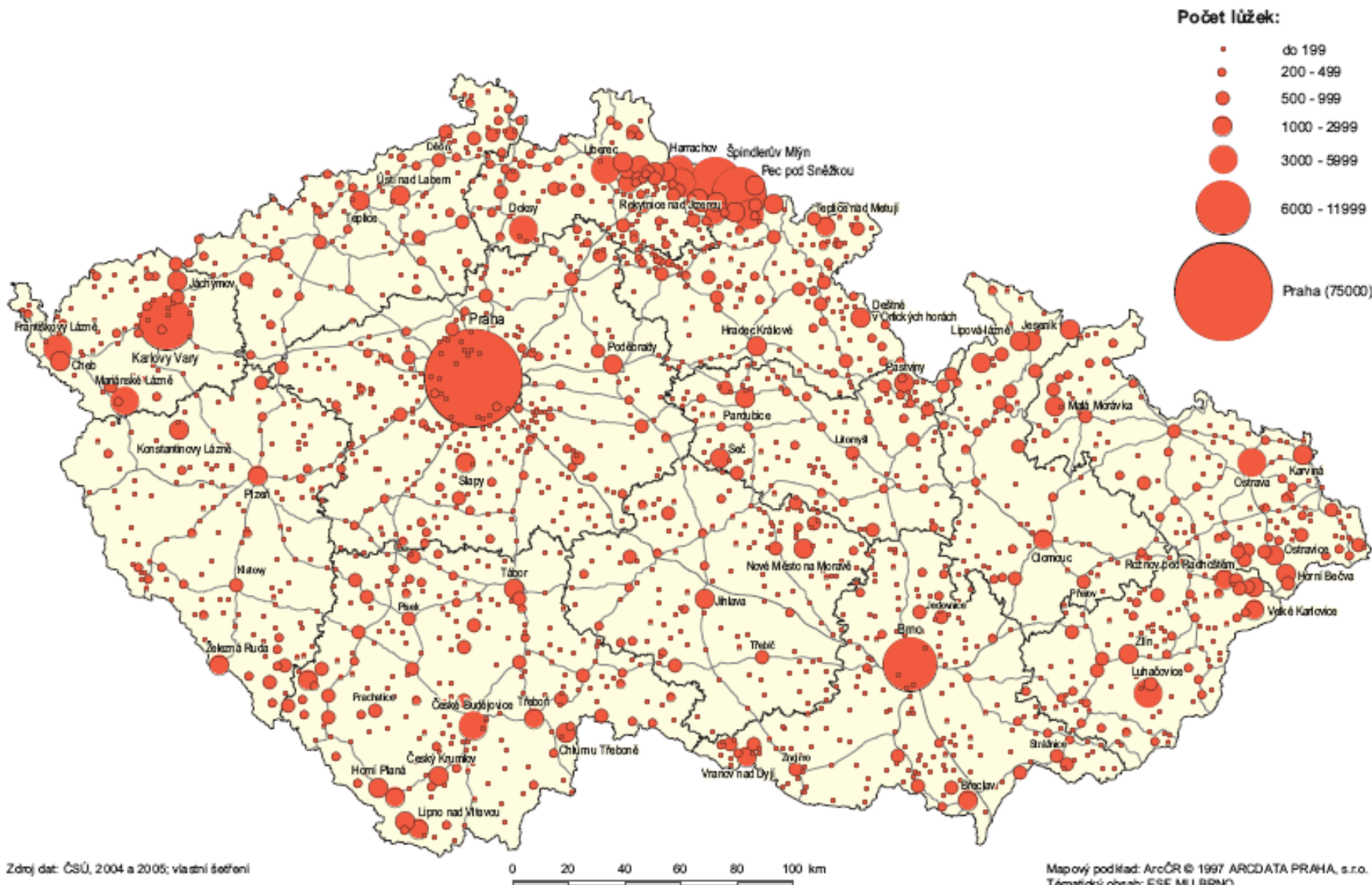
482	13 855	35 072	5 551
511	12 935	33 247	4 812
522	12 763	32 185	6 152
526	12 734	32 168	4 969
490	11 910	30 168	4 473
496	12 021	30 540	5 042
489	11 863	30 319	5 118
502	12 294	31 311	4 943
518	12 831	32 212	5 267
507	13 032	32 260	4 874

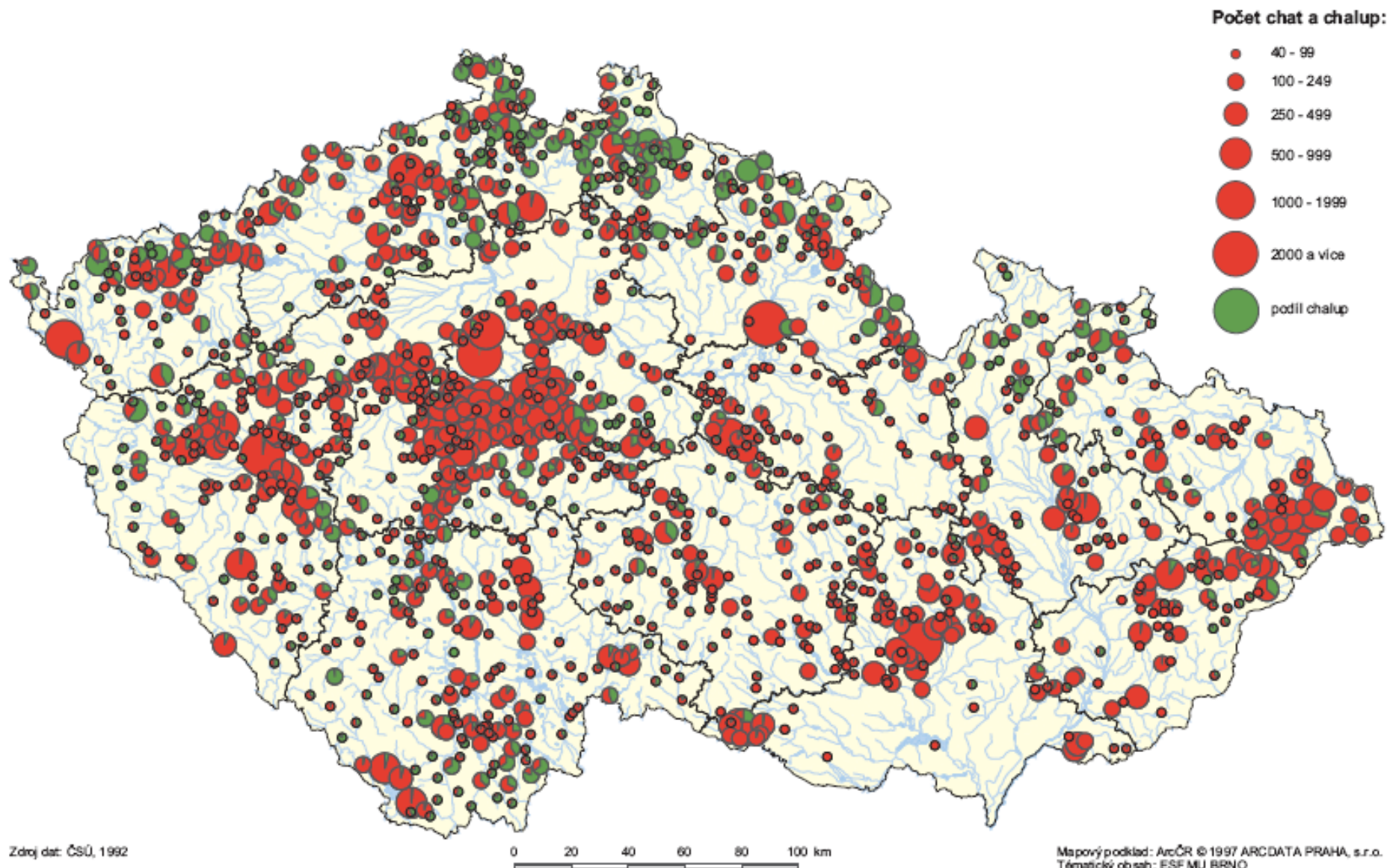
Zahraníční hosté v hromadných ubytovacích zařízeních v roce 2004

HROMADNÁ UBYTOVACÍ ZAŘÍZENÍ

DRUHÉ BYDLENÍ (CHATAŘENÍ A CHALUPAŘENÍ)

Hlavní formy cestovního ruchu

forma cestovního ruchu = typ cestovního ruchu, pro jehož určení je klíčovým kritériem ***motivace návštěvníka***; základními motivacemi jsou odpočinek, poznávání prostředí a kontakty s lidmi

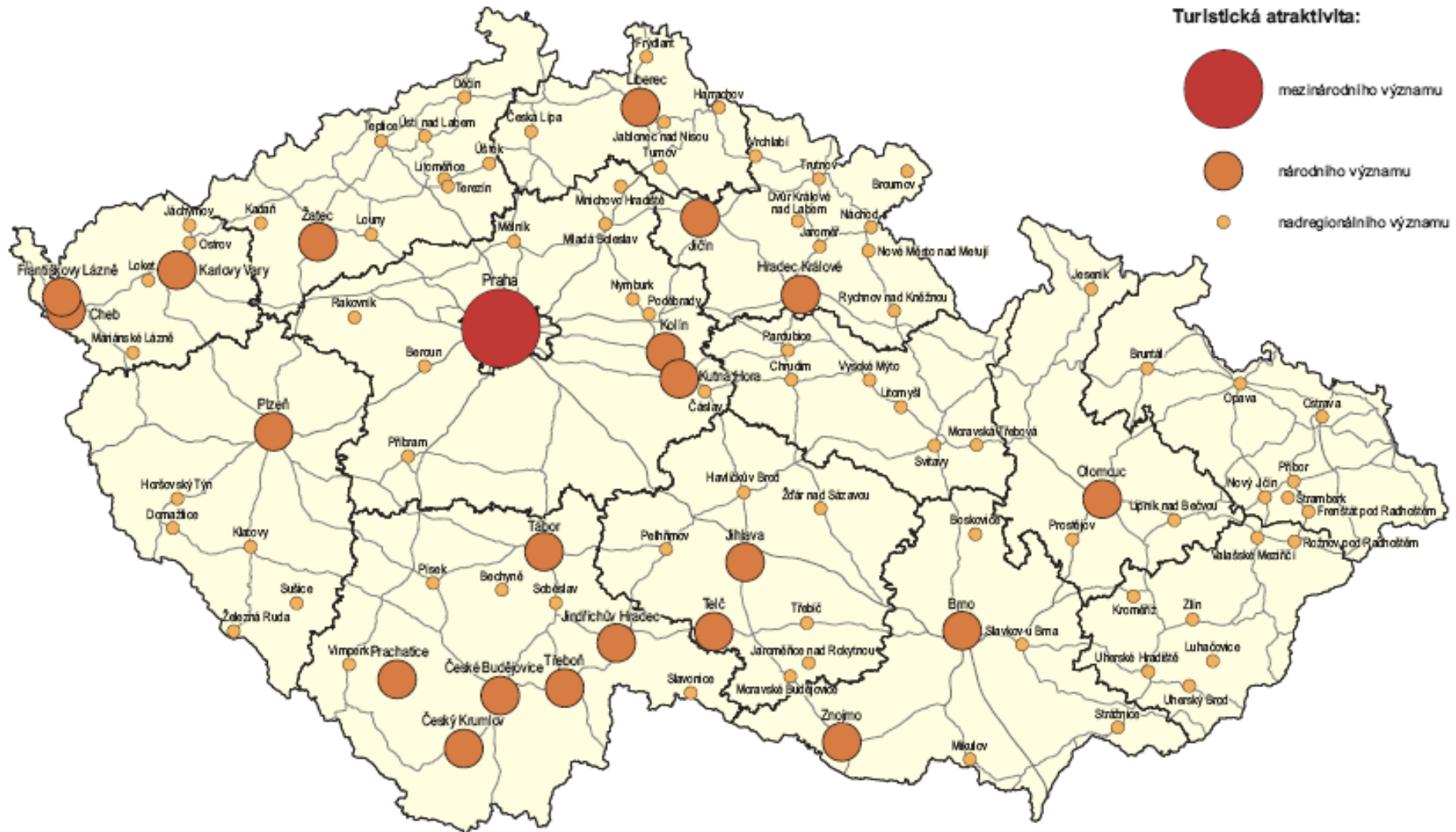
V obecnější rovině: rekreační, poznávací, socio-profesní...

Konkrétněji:

- Městský cestovní ruch
- Lázeňství
- Vinařská turistika
- Letní rekreace a turistika u vody
- Zimní sporty a rekreace
- Veletržní a kongresový cestovní ruch

(další formy cestovního ruchu?)

MĚSTSKÝ CESTOVNÍ RUCH

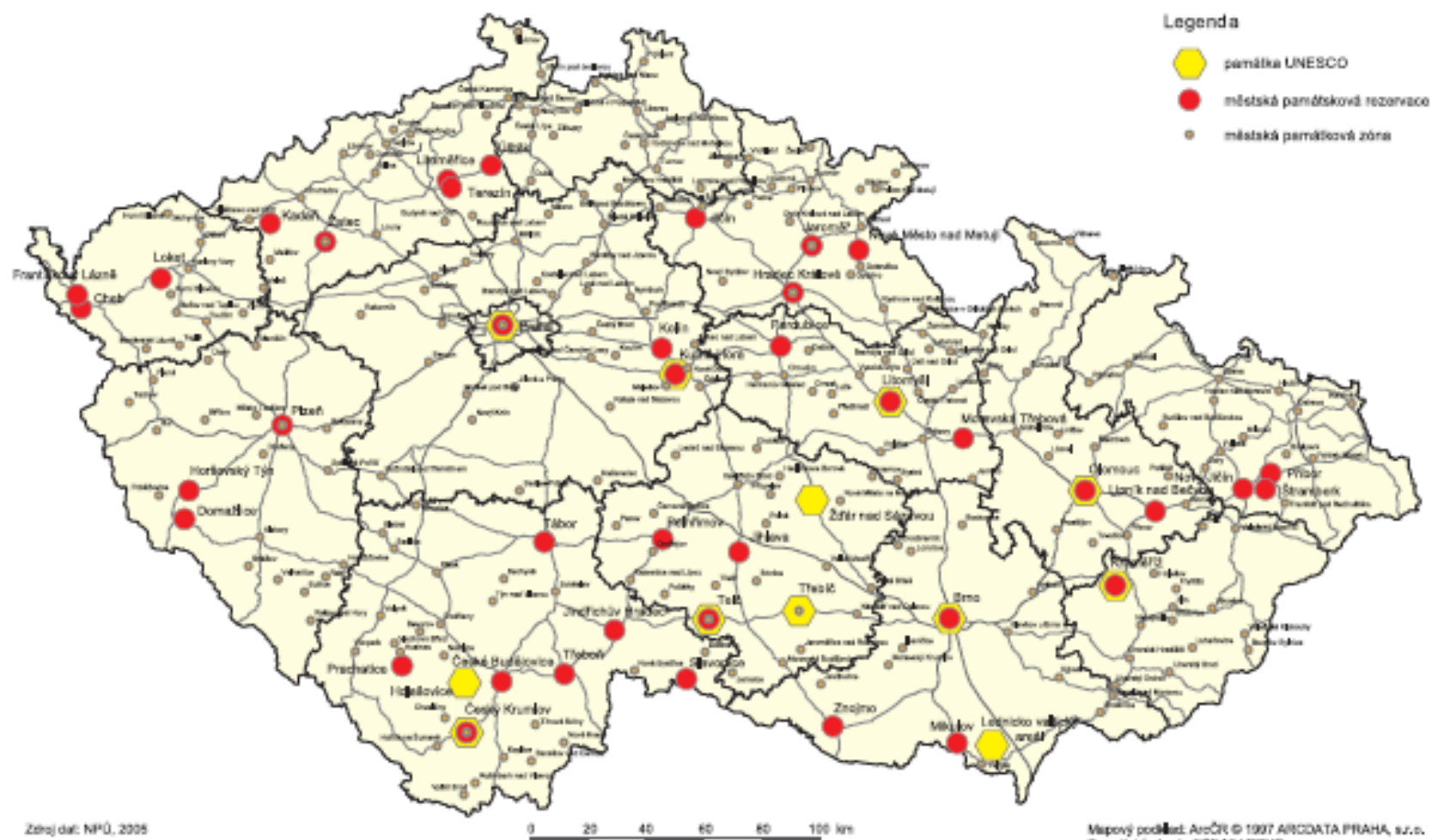

Zdroj dat: ČSÚ, 2005; vlastní šetření

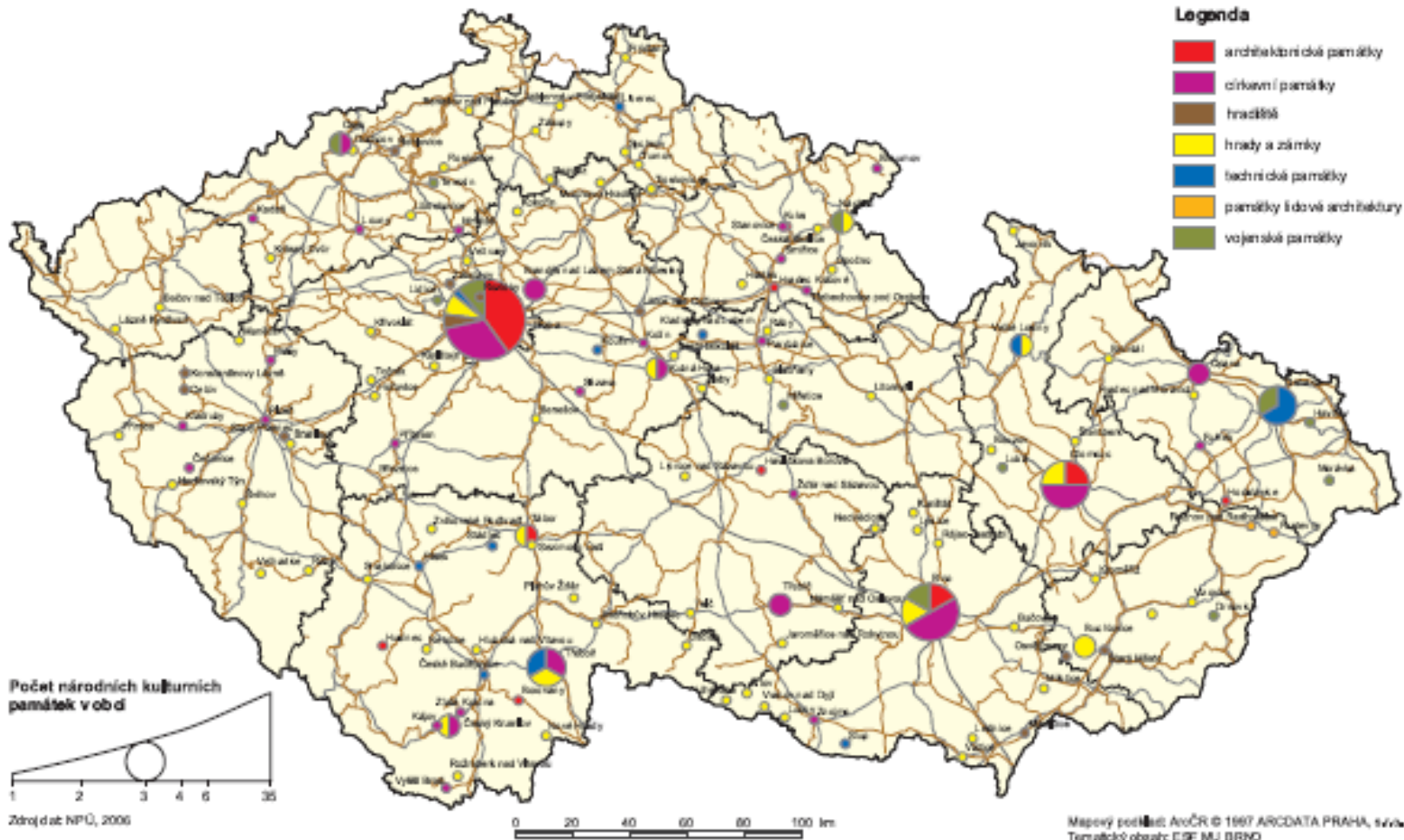
0 20 40 60 80 100 km

Mapový podklad: ArcČR © 1997 ARCDATA PRAHA, s.r.o.
Tematický obsah: ESF MU BRNO

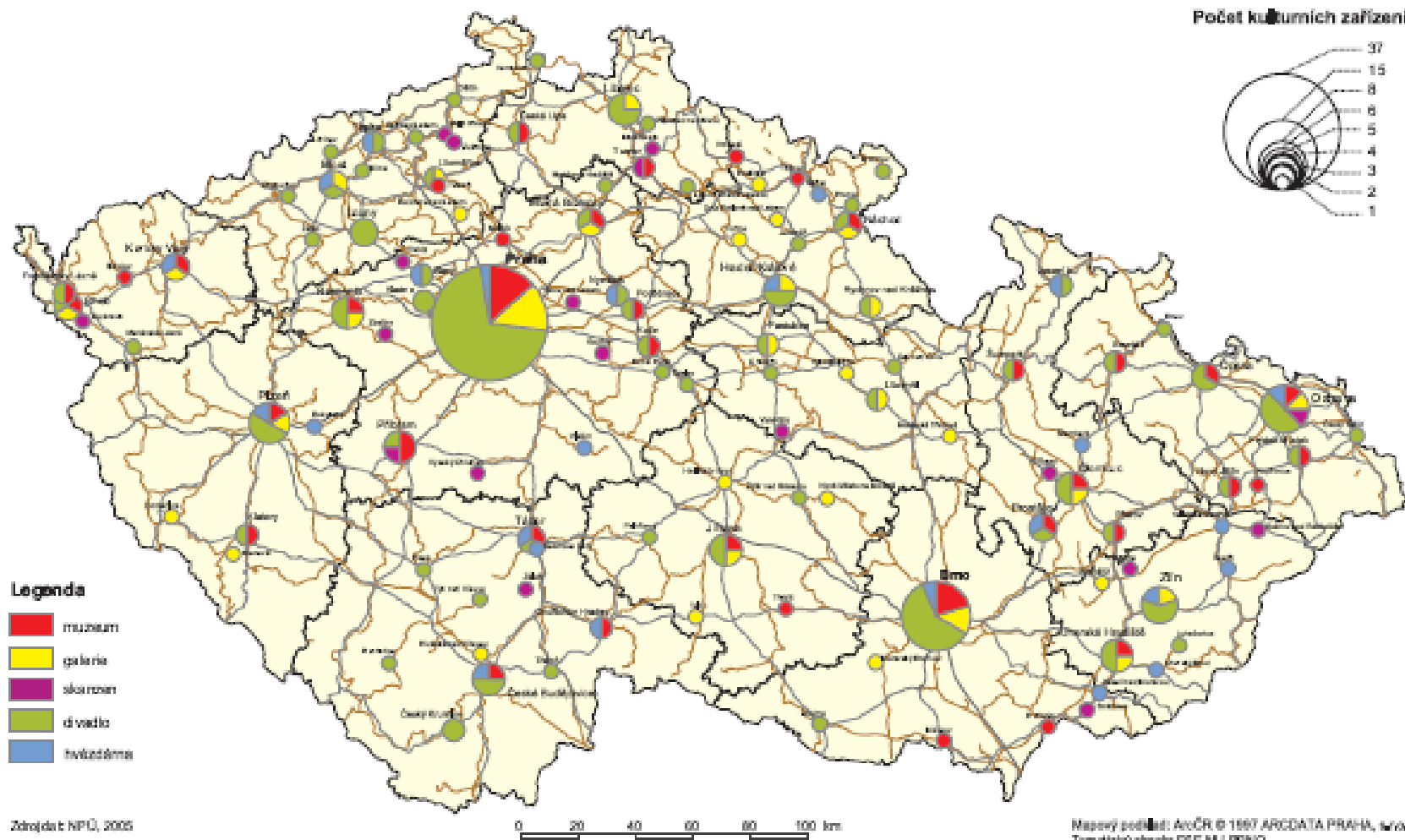
MĚSTSKÉ PAMÁTKOVÉ REZERVACE A ZÓNY A PAMÁTKY UNESCO

NÁRODNÍ KULTURNÍ PAMÁTKY

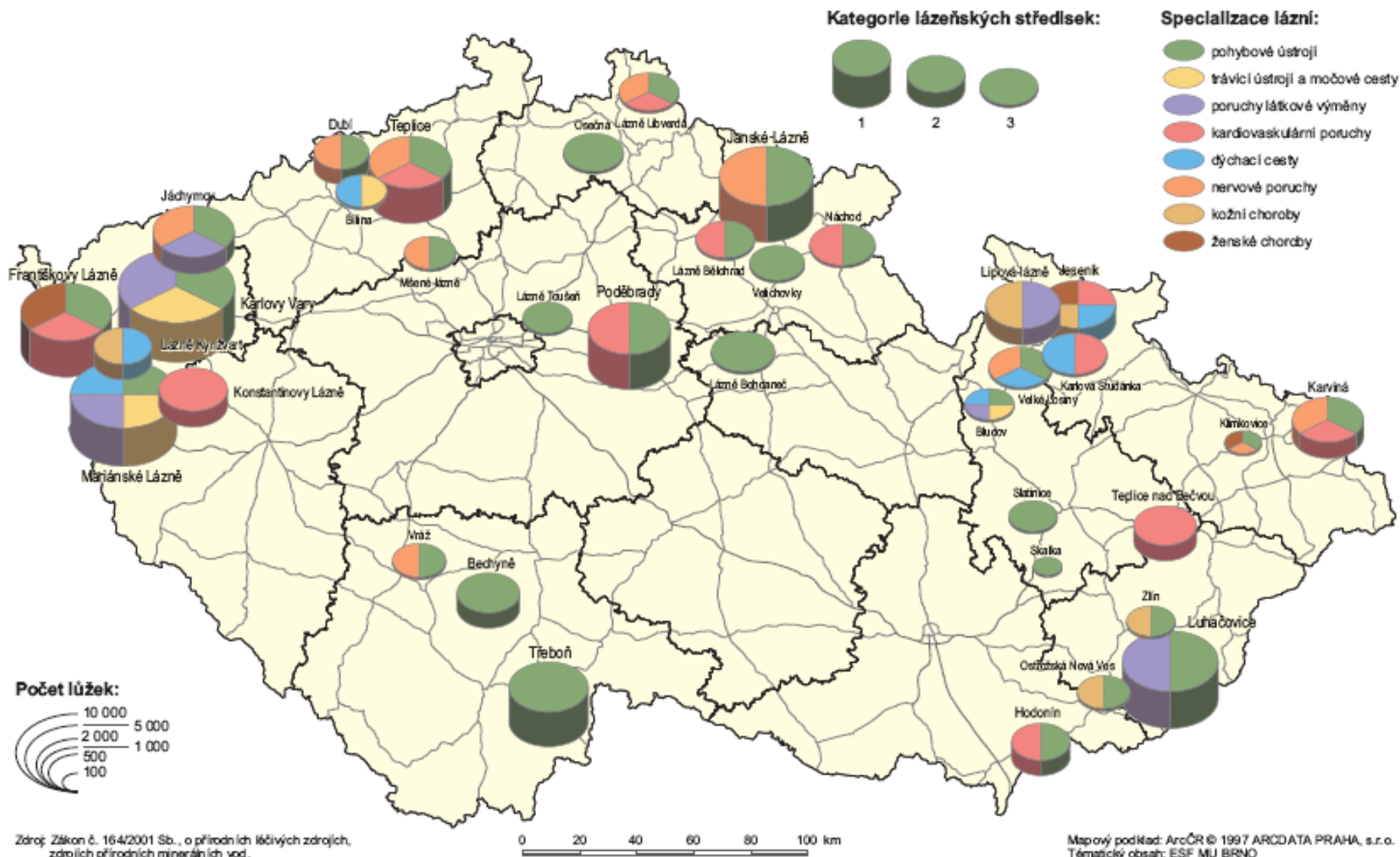

VÝZNAMNÁ KULTURNÍ ZAŘÍZENÍ

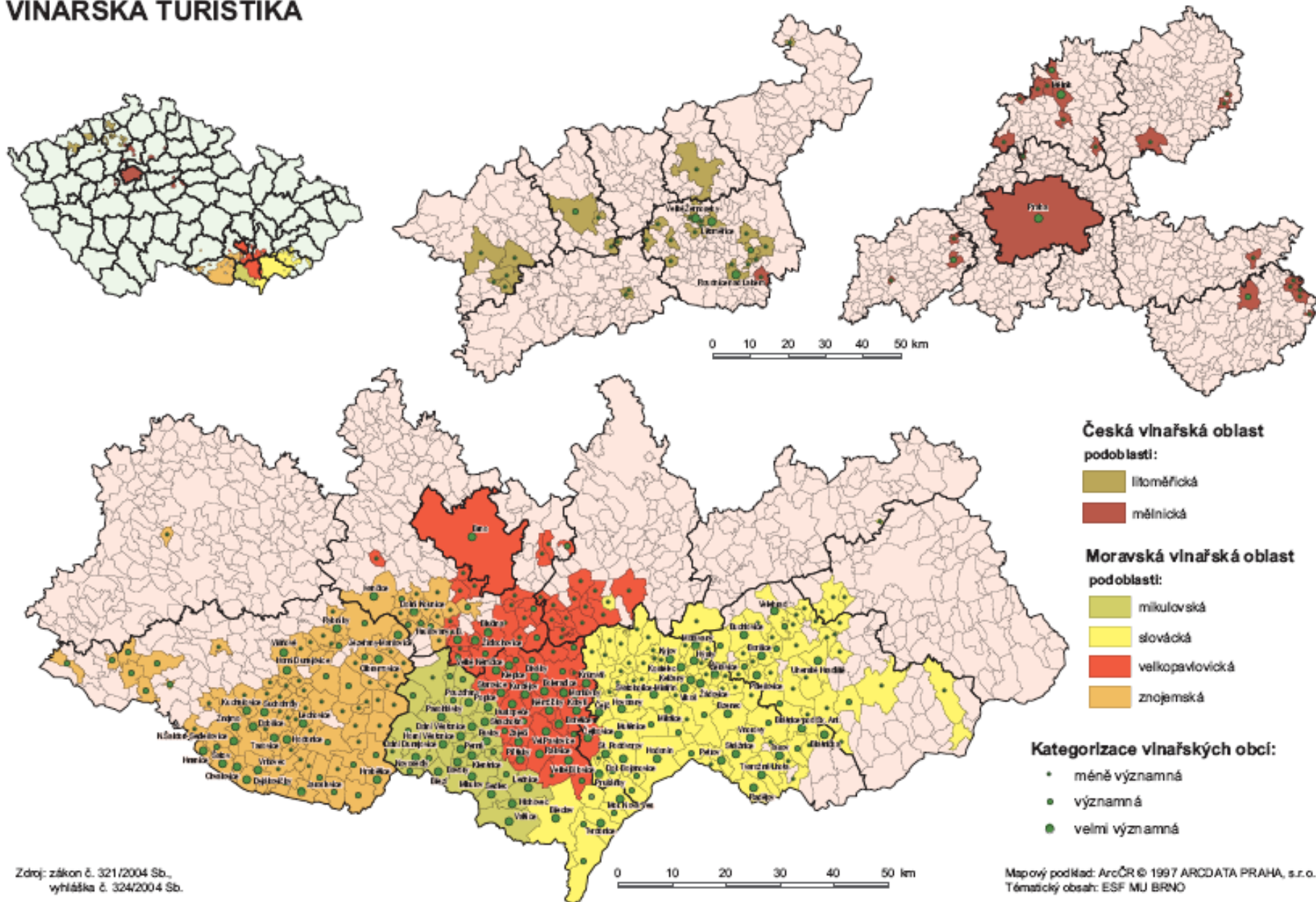

LÁZEŇSTVÍ

Zdroj: Zákon č. 164/2001 Sb., o přírodních léčivých zdrojích, zdrojích přírodních minerálních vod, přírodních léčebných lázních a lázeňských místech (lázeňský zákon).

VINAŘSKÁ TURISTIKA

Zdroj: zákon č. 321/2004 Sb.,
vyhláška č. 324/2004 Sb.

Mapový podklad: ArcOR © 1997 ARCDATA PRAHA, s.r.o.
Tematický obsah: ESF MU BRNO

LETNÍ REKREACE A TURISTIKA U VODY

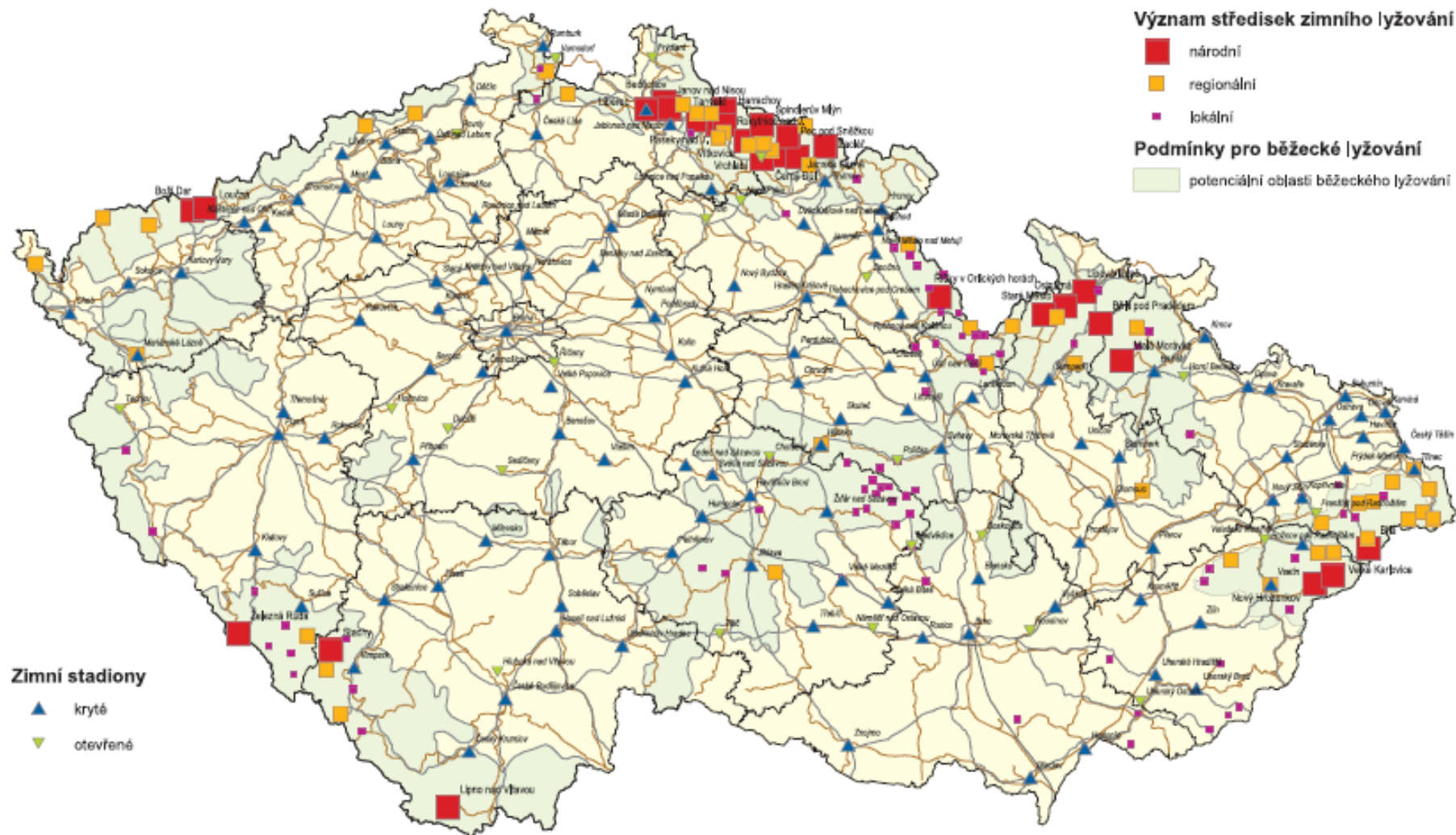

Zdroj dat: Česká republika - atlas turistických zajímavostí, 2003
Krajské hygienické stanice, 2006
Vodácké průvodce, Shocart, 1998 - 2005

0 20 40 60 80 100 km

Mapový podklad: ArcČR © 1997 ARCDATA PRAHA, s.r.o.
Tematický obsah: ESF MU BRNO

ZIMNÍ SPORTY A REKREACE

Zdroj dat: www.holidayinfo.cz, 2005
www.CZeCOT.cz, 2005
 Klimatické oblasti ČSSR, 1975

0 20 40 60 80 100 km

Mapový podklad: ArcČR © 1987 ARCDATA PRAHA, s.r.o.
 Tematický obsah: ESF MU BRNO

VELETRŽNÍ A KONGRESOVÝ CESTOVNÍ RUCH

Význam středisek veletržního a kongresového cestovního ruchu:

Zdroj dat: www.CZeCOT.cz, 2005

Mapový podklad: ArcČR © 1997 ARCDATA PRAHA, s.r.o.
Tematický obsah: ESF MU BRNO

***(Rozdíl mezi formami a druhy
cestovního ruchu?)***

Druhy cestovního ruchu

Při rozlišování jednotlivých druhů cestovního ruchu se vždy zdůrazňuje **určitý prvek (hledisko)** - může jít např. o motiv účasti, délku pobytu, organizaci, způsob dopravy apod. (někdy se prolínají s formami)

- **druh cestovního ruchu** = typ cestovního ruchu, pro jehož určení je klíčovým kritériem **jevový průběh cestovního ruchu a způsob jeho realizace** v závislosti na geografických, ekonomických, společenských a jiných podmínkách, jakož i jeho účinky

i) podle místa realizace

- domácí cestovní ruch
- zahraniční cestovní ruch
- (mezinárodní, tranzitní)

Z hlediska **vztahu k ekonomice státu** lze také vymežit:

- ***příjezdový cestovní ruch*** (aktivní zahraniční)
- příjezdy a pobyt zahraničních návštěvníků;
z pohledu daného státu jde o přínos platebních prostředků
- ***výjezdový cestovní ruch*** (pasivní zahraniční)

ii) podle způsobu účasti a formy úhrady nákladů

- volný (komerční) cestovní ruch
- vázaný cestovní ruch

iii) podle způsobu a organizace zabezpečení služeb

- neorganizovaný cestovní ruch
- organizovaný cestovní ruch

iv) podle velikosti skupiny (často se prolíná s bodem iii)

- skupinový (hromadný) cestovní ruch
- individuální cestovní ruch

v) podle délky účasti

- krátkodobý cestovní ruch
- dlouhodobý cestovní ruch

vi) podle časového rytmu a rozložení během roku

Podle **časového rytmu** lze cestovní ruch třídit na:

- každodenní
- víkendový
- týdenní
- dlouhodobější

Podle **rozložení během roku** lze členit cestovní ruch na:

- sezónní (především letní a zimní sezóna)
- celoroční

- Často se ovšem v oficiální literatuře setkáme s **kombinací pojmů formy a druhy cestovního ruchu**, resp. formy cestovního ruchu jako např. venkovský, městský, poznávací, kulturní apod. se označují jako druhy cestovního ruchu..